

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми реабілітаційної педагогіки

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “26” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми реабілітаційної педагогіки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	0677047023
E-mail викладача	ivanna.kulyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄСТС - 3 (90 год)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальний курс присвячений аналізу проблем реабілітаційної педагогіки як окремої галузі педагогічної науки, що спрямовує основні зусилля на допомогу дітям у складних життєвих обставинах розвитку та сприяє стабілізації їх повноцінного функціонування як соціальних суб'єктів. Курс містить теоретичний матеріал і практичні рекомендації щодо педагогічної реабілітації дітей, які мають порушену соціальну адаптацію, утруднення в навчально-пізнавальній діяльності та проблеми поведінки. Наголошується на тому, що ефективність вирішення цих індивідуальних проблем виховання і навчання визначається комплексним підходом до організації реабілітаційно-педагогічного процесу і поєднанням зусиль педагогів середніх загальноосвітніх і позашкільних закладів, батьків, педіатрів, соціальних педагогів і соціальних працівників, представників громадських організацій та, в разі необхідності, інших фахівців.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є розкриття майбутнім соціальним педагогам необхідності і значущості реабілітаційної роботи, розвиток у них здатності до аналізу причин порушень нормального розвитку дітей, пошуку способів і засобів для результативного здійснення педагогічної реабілітації.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявлення причин деформацій у розвитку і поведінці дітей; – пошук засобів і способів усунення цих відхилень; – оптимізація умов життя, виховання і навчання вказаних категорій дітей; – побудова адекватного педагогічного процесу, що сприяє розвитку нормальної особистості; – своєчасне виявлення дітей „групи ризику”; – оздоровлення їхнього внутрішнього світу, подолання психологічної кризи; – надання різнобічної допомоги через реалізацію індивідуальних реабілітаційних програм. 	
4. Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальна компетентність: - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність виявляти ініціативу та підприємливість; здатність генерувати нові ідеї (креативність); навички міжособистісної взаємодії; здатність працювати в команді.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: - здатність до професійної рефлексії; здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві; здатність до оволодіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у соціальній сфері.</p>	
5. Результати навчання	
<p>В результаті вивчення курсу студенти повинні</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – етапи становлення і розвитку реабілітаційної педагогіки; – об'єкт дослідження і категоріальний апарат реабілітаційної педагогіки; – завдання соціального педагога в ході педагогічної реабілітації; – засоби педагогічної реабілітації; 	

- вікові особливості психічного і соматичного розвитку дітей;
- медико-біологічні, соціально-економічні та психолого-педагогічні причини відхилень у поведінці, розвитку і спілкуванні дітей;
- типи сімей, види батьківського авторитету і стилі взаємодії батьків із дітьми;
- психогігієнічні основи організації навчально-пізнавальної діяльності у школі і вдома;
- особливості адаптації дітей до шкільного навчання;
- психолого-педагогічні основи навчання астенічних дітей;
- особливості педагогічної реабілітації дітей із труднощами в навчанні.

уміти:

- використовувати засоби реабілітаційної педагогіки у професійній діяльності;
- виявляти причини відхилень у поведінці, розвитку і спілкуванні дітей;
- своєчасно виявляти дітей групи ризику;
- допомагати подоланню психологічної кризи;
- вивчати характер і оточення „важкої” дитини;
- налагоджувати взаємодію з батьками „важкої” дитини, психологами, лікарями, спеціальними педагогами та, у разі необхідності, з іншими фахівцями;
- допомагати дитині в адаптації до шкільного навчання;
- здійснювати педагогічну реабілітацію дітей з астенічним станом;
- налагоджувати педагогічну реабілітацію дітей із тимчасовими труднощами у навчанні;
- організовувати педагогічну реабілітацію дітей із найбільш типовими порушеннями поведінки.

6 Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	44
самостійна робота	30

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	Соціальна робота	1	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Предмет і завдання реабілітаційної педагогіки</p> <p>План</p> <p>Дефініції поняття „реабілітація”, види реабілітації. Об’єкт, предмет дослідження та основні завдання реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Категоріальний апарат реабілітаційної педагогіки: реабілітація, адаптація,</p>	Лекція 2 год.	1, 7, 8, 19, 21, 24	Використовуючи статті В.О. Сухомлинського знайдіть приклад виявлення девіантної поведінки школяра та рекомендації щодо організації реабілітаційної роботи з ним. 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

<p>корекція, профілактика, соціалізація.</p> <p>Міжпредметні зв'язки реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Медико-біологічні, соціально-економічні та психолого-педагогічні причини відхилень у розвитку і поведінці дітей.</p> <p>Роль соціального педагога в педагогічній реабілітації дітей.</p> <p>Професійні навички та деонтологічні норми діяльності соціального педагога-реабілітолога.</p>					
<p>Становлення і розвиток засад реабілітаційної педагогіки в історії зарубіжної та вітчизняної педагогічної думки</p> <p>План</p> <p>Ідеї філантропізму та „нового виховання” як фундамент реабілітаційної діяльності зарубіжних виправно-виховних закладів.</p> <p>Специфіка реабілітаційної діяльності виправно-виховних закладів Західної Європи та США (XVIII–XX ст.).</p> <p>Корекційно-</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>3, 5, 10, 11, 21</p>	<p>Наукове повідомлення: «Розвиток реабілітаційної педагогіки і діяльність із попе-редження право-порушень серед дітей у період до Великої Вітчизняної війни».</p> <p>2 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

<p>реабілітаційна робота з дітьми після другої світової війни.</p> <p>Генезис ідей реабілітаційної педагогіки у практиці зразкових російських та вітчизняних виправно-виховних закладів. Підходи до розгляду реабілітаційної діяльності російських та вітчизняних виправно-виховних закладів.</p> <p>„Термінологічне поле” реабілітаційної діяльності зарубіжних і вітчизняних виправно-виховних закладів XIX – початку XX ст.</p> <p>Підходи до класифікації порушень у поведінці і розвитку дітей в історії реабілітаційної діяльності вітчизняних і зарубіжних виправно-виховних закладів XIX – початку XX ст.</p> <p>Погляди вітчизняних педагогів на необхідність реабілітаційної роботи з дітьми з абераціями в поведінці і розвитку. Літні шкільні та лікувальні колонії</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>як особливий тип зарубіжних і вітчизняних виправно-виховних закладів XIX – початку XX ст. Законодавчі основи реабілітаційної діяльності зарубіжних і вітчизняних виправно-виховних закладів XIX – початку XX ст. Роль дитячих судів як юридичних і педагогічних установ у захисті прав та охороні дитинства.</p> <p>Розвиток реабілітаційної педагогіки і діяльність щодо попередження правопорушень серед дітей до Великої Вітчизняної війни. Проблеми реабілітаційної педагогіки у 50-90-ті роки XX ст.</p>					
<p>Проблеми виховання дітей у сім’ї та реабілітаційна робота з нею План</p> <p>Сім’я як провідний фактор педагогічної реабілітації.</p> <p>Педагогічні проблеми різних типів сучасних сімей та особливості виховання в них дітей. Схема вивчення</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>1, 3, 5, 21, 24</p>	<p>Використовуючи книгу Ади Делла Торре “Ошибки родителей”, виділіть найбільш типові педагогічні помилки батьків. 2 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

<p>характеру та оточення „важкої” дитини.</p> <p>Авторитет батьків і стилі взаємодії з дітьми.</p> <p>Неприспособленість дитини у сім’ї.</p> <p>Рекомендації батькам щодо підготовки дитини до шкільного навчання.</p>					
<p>Порушення у процесі пристосування дитини до школи і необхідність у педагогічній реабілітації</p> <p>План</p> <p>Адаптація дітей до школи.</p> <p>Педагогічний, психологічний і фізіологічний рівні шкільної дезадаптації. Шкільна зрілість і готовність дитини до школи.</p> <p>Педагогічна реабілітація при порушенні пристосування дитини до школи.</p> <p>Методичні підходи до вивчення нервово-психічного здоров’я школярів.</p> <p>Втома і перевтома.</p> <p>Стан нервової системи у школярів різних типів і темпів соматичного розвитку. Слабкий тип вищої нервової діяльності.</p> <p>Психогігієнічні</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>1, 4, 10, 21, 24</p>	<p>Розробити рекомендації батькам для полегшення адаптації дитини до школи.</p> <p>2 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

основи організації навчальної діяльності у школі. Роль школи у формуванні психічного здоров'я учнів.					
<p>Педагогічна реабілітація дітей із тимчасовими труднощами у навчанні</p> <p>План</p> <p>Навчальні труднощі дітей як проблема реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Реабілітаційна робота з дітьми, які мають недостатній розвиток рухових умінь, порушення у розвитку просторового уявлення, пам'яті.</p> <p>Реабілітаційна робота з дітьми, труднощі в навчанні яких пов'язані із засвоєнням навичок письма і читання, оволодінням математичними навичками.</p> <p>Реабілітаційна робота з дітьми, які мають обмежений запас загальної обізнаності.</p> <p>Труднощі в засвоєнні шкільної програми, пов'язані з різноманітними психотравмуючим і ситуаціями.</p>	Лекція 2 год.	1, 3, 6, 13, 14, 18	Спираючись на підручник Н.П. Волкової "Педагогіка (К.: Академія, 2001), диференціюйте поняття „неуспішність” і „відставання”, а також визначте особливості роботи соціального педагога з учнями низькою успішністю. 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
<p>Педагогічна реабілітація при порушеннях</p>	Лекція 4 год.	2, 3, 10, 11, 13, 22, 24	Реферат «Умови педагогічної реабілітації»	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

<p>поведінки дітей План Первинні і вторинні причини порушень поведінки у школярів. Важко-виховуваність як реабілітаційно-педагогічна проблема, її типи. Складання психолого-педагогічної характеристики на учня, схильного до порушень поведінки і правопорушень. Типи порушень поведінки у дітей та реабілітаційна робота з ними. Прийоми педагогічної реабілітації при порушеннях поведінки.</p>			<p>педагогічно занедбаних дітей». 2 год.</p>		
<p>Педагогічна реабілітація дітей із порушенням соматичного здоров'я План Психологічні основи навчання хворих дітей. Педагогічна реабілітація школярів, які страждають на хронічні захворювання, шляхом полегшення режиму навчання. Засоби педагогічної реабілітації хворобливих дітей. Астенічний стан. Режим дня у</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>2, 5, 9, 16, 18, 20, 24</p>	<p>Реферат «Втома і перевтома як наслідок хронічного розумового напруження учня». 2 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

санаторних школах та санаторних школах-інтернатах.					
<p>Реабілітаційна педагогіка як окремий напрям педагогічної науки</p> <p>План</p> <p>Дефініції поняття «реабілітація», види реабілітації.</p> <p>Об'єкт дослідження та завдання реабілітаційної педагогіки як напрямку педагогічної науки.</p> <p>Категоріальний апарат реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Міжпредметні зв'язки реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Принципи реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Медико-біологічні, соціально-економічні та психолого-педагогічні причини порушень у розвитку, поведінці і спілкуванні дітей.</p>	Семінарське заняття 2 год.	1, 7, 8, 19, 21, 24	Розкрийте відмінності педагогічної реабілітації та перевиховання. 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
<p>Становлення і розвиток засад реабілітаційної педагогіки в історії зарубіжної і вітчизняної педагогічної думки</p> <p>План</p> <p>Ідеї філантропізму та „нового виховання” як</p>	Семінарське заняття 4 год.	3, 5, 10, 11, 21	Реферат «Ідеї реабілітаційної педагогіки в педагогічній спадщині С.Ф. Русової». 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

<p>фундамент реабілітаційної діяльності зарубіжних виправно-виховних закладів. Специфіка реабілітаційної діяльності виправно-виховних закладів Західної Європи та США. Філантропічний, опікунський, лікувально-педагогічний та соціально-педагогічний підходи до розгляду реабілітаційної діяльності російських та вітчизняних виправно-виховних закладів.</p>					
<p>Вікові особливості розвитку і поведінки дітей План Особливості розвитку немовляти і догляд за ним. Вікові особливості розвитку і поведінки дитини в ранньому віці. Розвиток і поведінка дитини в дошкільному віці. Становлення особистості в молодшому шкільному віці. Індивідуальні особливості розвитку і поведінки дитини в підлітковому віці. Поведінкові реакції</p>	<p>Семінарське заняття 2 год.</p>	<p>1, 4, 6, 7, 12</p>	<p>Складіть психолого-педагогічну характеристику “важкої” дитини. 2 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

в підлітковому віці та їх урахування в ході педагогічної реабілітації.					
<p align="center">Проблеми сучасної сім'ї та реабілітаційна робота з нею</p> <p align="center">План</p> <p>Педагогічні проблеми різних типів сучасних сімей та особливості виховання в них дітей. Авторитет батьків і стиль взаємодії з дітьми. Форми і методи реабілітаційної роботи у сім'ї. Особливості реабілітаційної роботи педагога з неблагополучною сім'єю.</p>	Семінарське заняття 2 год.	1, 3, 5, 21, 24	Наукове повідомлення «Типологія виховних відносин у сім'ях «важких» дітей та їх урахування в ході педагогічної реабілітації». 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
<p align="center">Адаптація і готовність дитини до школи</p> <p align="center">План</p> <p>Шкільна зрілість та готовність до навчання у школі: диференціація понять. Адаптація дітей до школи. Рівні шкільної дезадаптації. Методичні підходи до вивчення нервово-психічного здоров'я школярів. Психогігієнічні основи організації навчальної діяльності у школі. Втома і перевтома.</p>	Семінарське заняття 2 год.	1, 4, 10, 21, 24	Наукове повідомлення «Роль школи у формуванні психосоматичного здоров'я учнів». 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

<p>Педагогічна реабілітація дітей із тимчасовими труднощами у навчанні</p> <p>План</p> <p>Навчальні труднощі дітей як проблема реабілітаційної педагогіки.</p> <p>Типові причини низької успішності школярів: біопсихологічні, недоліки фізичного і психічного розвитку, недостатній рівень вихованості, недоліки в діяльності школи, негативний вплив сім'ї.</p> <p>Реабілітаційна робота з дітьми, які мають недостатній розвиток рухових умінь, порушення у розвитку просторового уявлення, пам'яті.</p> <p>Реабілітаційна робота з дітьми, труднощі в навчанні яких пов'язані із засвоєнням навичок письма і читання, оволодінням математичними навичками.</p> <p>Реабілітаційна робота з дітьми, які мають обмежений запас загальної обізнаності.</p> <p>Труднощі в засвоєнні шкільної програми, пов'язані з</p>	<p>Семинарське заняття 4 год.</p>	<p>1, 3, 6, 13, 14, 18</p>	<p>Реферат на тему: «Навчальні труднощі як явище педагогічної діяльності та шляхи їх подолання».</p> <p>2 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>
--	-----------------------------------	----------------------------	--	-------------------------------	----------------

різноманітними психотравмуючим и ситуаціями.					
<p>Педагогічна реабілітація при порушеннях поведінки школярів</p> <p>План</p> <p>Причини порушень поведінки у школярів.</p> <p>Типи важковиховуваності дітей.</p> <p>Типи порушень поведінки у дітей та реабілітаційна робота з ними:</p> <p>а) синдром гіперактивності з дефіцитом уваги;</p> <p>б) демонстративна поведінка;</p> <p>в) протестна поведінка;</p> <p>г) агресивна поведінка;</p> <p>д) конформна поведінка;</p> <p>е) симптоматична поведінка.</p> <p>Прийоми педагогічної реабілітації при порушеннях поведінки.</p>	Семінарське заняття 4 год.	2, 3, 10, 11, 13, 22, 24	Опишіть, які наслідки депривація виникнення відхилень у поведінці розвитку дитини? 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
<p>Педагогічна реабілітація дітей із порушенням соматичного здоров'я</p> <p>План</p> <p>Психологічні основи навчання хворобливих дітей.</p> <p>Засоби педагогічної реабілітації астенічних дітей.</p> <p>Санаторні школи інтернатного типу як заклади медико-</p>	Семінарське заняття 2 год.	2, 5, 9, 16, 18, 20, 24	Наукове повідомлення: «Особливості педагогічної реабілітації дітей із порушеннями опорно-рухового апарату чи іншими порушеннями психосоматичного здоров'я». 2 год.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

педагогічної реабілітації астенічних дітей.					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, підготовка творчих завдань. Форма контролю: екзамен. Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДЗВО «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів (робота на практичних, лабораторних і лекційних заняттях – 30, самостійна робота – 10 виконання індивідуального заняття – 10;), і рейтингу з атестації (екзамен) – 50 балів. Загальні 100 балів включають: 35 балів за семінарські заняття; 15 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань ККР. Також враховуються виконанні завдання частково-пошукового та творчого рівнів.				
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою. Передбачає виконання тестових завдань, практичних творчих завдань, усних і письмових відповідей).				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до іспиту з курсу - 25 .				
7. Політика курсу					
Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Алмазов Б.Н. Психологические основы педагогической реабилитации: Учебное пособие. Екатеринбург, 2000. 310 с. 2. Баранов В. Соціально-реабілітаційна педагогіка повинна бути насамперед лікувальною. <i>Освіта України</i>. 2004. № 86 (2 лист.). С. 6. 3. Беляева Л.И. Зарождение и развитие отечественной школы перевоспитания неблагополучных детей. <i>Педагогика</i>. 2002. №6. С. 78-84. 4. Бриндіков Ю. Л. Реабілітація як сфера професійної діяльності майбутніх фахівців соціальної сфери. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. праць: наук. записки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2017. Вип. 17 (60). С. 106–111 5. Вайзман Н.П. Реабилитационная педагогика. М.: Аграф, 1996. 160 с. 					

6. Вугрич В.П. Школи-інтернати і проблеми педагогічної реабілітації дітей. *Нові технології навчання*. К., 2003. Вип. 35. С. 101-109.
7. Гордеева А.В. Идеи педагогической реабилитации и действительность. *Современная образовательная школа*. 1999. № 1. С. 2-5.
8. Гордеева А.В. Феномен реабилитационной педагогики. Приглашение к разговору. *Школа*. 1999. № 3. С. 39-42.
9. Гордеева А.В., Морозов В.В. Прикладная реабилитационная педагогика. М.: Академический проект, 2004. 176 с.
10. Горшкова Е.А., Овчарова Р.В. Реабилитационная педагогика: история и современность. Архангельськ: Архангельський обласної ІППК, 1992. 153 с.
11. Заїка Е.В. та ін. Психологічні механізми розвитку особистості підлітків з відхиленнями у поведінці. *Психологія*. К., 1991. Вип. 37. С. 84-89.
12. Засорина Л., Засорин К. Педагогическая реабилитация – проблемы XXI века. *Народное образование*. 2003. № 5. С. 196-204.
13. Колесіна Т.Є. Психолого-педагогічна діагностика відхилень у поведінці учнів. *Початкова школа*. 1996. № 12. С. 11-13.
14. Коррекционная педагогика в начальном образовании / Г.В. Кумарина и др. М.: Академия, 2001. 320 с.
15. Манова-Томова В.С. и др. Психологическая реабилитация при нарушениях поведения в детском возрасте. София: Медицина и физкультура, 1981. 190 с.
16. Наточій А.М. Організація реабілітаційно-виховного процесу в санаторній школі-інтернаті. К., 2000. 84 с.
17. Николаєва В. І. Соціально-педагогічна реабілітація підлітків із сімей груп ризику в центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук: 13.00.05 – соціальна педагогіка; Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. Луганськ : ЛНУ ім.Шевченка, 2009. 22 с
18. Сілявіна Ю. С. Моделювання системи педагогічної реабілітації вихованців з особливими освітніми потребами в умовах навчально-реабілітаційного центру: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук: 13.00.03 – корекційна педагогіка; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2019. 22 с.
19. Сілявіна Ю. С., Нечипоренко В. В. Становлення сучасної теорії і практики педагогічної реабілітації вихованців з особливими освітніми потребами. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : зб. наук. праць : Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2017. Вип. 10. С. 210–233.
20. Сучасні погляди на причини виникнення синдрому хронічної втоми у процесі розумової праці. *Проблеми освіти: науково-метод. зб.* К., 2002. Вип. 28. С. 109-115.
21. Фабро І.М. Реабілітаційна педагогіка: етимологія поняття і генезис науково-педагогічного напрямку. *Проблеми фізичного виховання і спорту*. № 9 / 2010. С. 105-107
22. Шакурова М.В. Методика и технология работы социального педагога. М.: Академия, 2002. 288 с.
23. Шилова Т.А. Психологические факторы неуспеваемости и отклонений в поведении учащихся. Педагогика. 1996. № 3. С. 25-30.
24. Шпак В.П. Реабілітаційна педагогіка: навчальний посібник. Полтава АСМІ, 2006. 328 с.

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

І. В. Кулик